

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jiřího Gottwalda a soudkyň Mgr. Barbory Berkové a JUDr. Zuzany Šnejdrové, Ph.D., ve věci žalobce **V. D. L.**, bytem S. 876/1, J., zastoupeného Mgr. Františkem Drlíkem, advokátem se sídlem v Šumperku, nám. Míru 9, proti žalovanému **Státnímu úřadu inspekce práce** se sídlem Opava, Kolářská 451/13, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23.4.2014, č.j. 826/1.30/14/14.3, ve věci správního deliktu,

t a k t o :

I. Rozhodnutí Státního úřadu inspekce práce ze dne 23.4.2014, č.j. 826/1.30/14/14.3 **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 12.228 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Františka Drlíka, advokáta se sídlem v Šumperku, nám. Míru 9.

Odůvodnění:

Žalobce se žalobou podanou k soudu v zákonné lhůtě domáhá přezkoumání ve výroku označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Oblastního inspektorátu práce pro Moravskoslezský kraj a Olomoucký kraj (dále jen „OIP“) ze dne 24.1.2014, č.j. 20131/10.72/12/14.3. Uvedeným rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání správního deliktu podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoZ“), jehož se měl dopustit tím, že umožnil fyzické osobě, paní R. Š., nejmeně dne 2.10.2012 v jeho provozovně Prodejna TEXTIL – OBUV, na adrese Osvobození 359, Staré Město, výkon závislé práce spočívající v obsluze zákazníků a vybalování zboží, mimo pracovněprávní vztah, tedy umožnil fyzické osobě výkon nelegální práce ve smyslu § 5 písm. e) bod 1 ZoZ, za což byla žalobci uložena pokuta dle § 140 odst. 4 písm. f) ZoZ ve výši 250.000 Kč.

Žalobce v žalobě a v návrhu an přiznání odkladného účinku namítal, že:

- 1) skutkový závěr správních orgánů byl založen na otázkách kontrolních pracovníků OIP, kteří nad rámec formulářových otázek nezjišťovali další skutečnosti, tj. nepřihlíдели k okolnostem konkrétního případu. Odůvodnění prakticky všech rozhodnutí OIP postihujících nelegální zaměstnávání jsou koncipována shodně a obsahují shodné úvahy;
- 2) nerozumí tomu, proč žalovaný zdůrazňuje, že žalobce nepodal námitky proti kontrolnímu protokolu, neboť obsah protokolace může být nepochybně v dalších fázích správního řízení podrobován výkladu;
- 3) ke správnému a úplnému zjištění skutkového stavu nestačí kontrolní zjištění učiněné v den provedení kontroly, potažmo provedení dokazování mimo ústní jednání, je-li toto dokazování nezpůsobilé zjistit skutkový stav věci;
- 4) žalobce ani R. Š. nebyli v řízení vyslechnuti, toliko byl formálně konstatován obsah protokolu o výsledku kontroly;
- 5) z obsahu dělení žalobce i R. Š. vyplývá, že byli spolu dohodnuti na podstatných náležitostech pracovněprávního vztahu, který mezi nimi vznikl, a to na dni vzniku, místě konání prací, druhu práce, čase, v němž bude vykonávána a byli dohodnuti i na způsobu a intervalech odměňování, toliko nebyla dodržena písemná forma. Žalobce v rámci kontroly uvedl, že se domníval, že u důchodkyně nemusí mít uzavřenu písemnou pracovní smlouvu a paní Š. rovněž smlouva nechyběla. Neznalost zákona sice neomlouvá, avšak žalovaný uvedeným shodným sdělením nepřikládá žádný význam a dokazování bylo pro něj zjevně jen formální překážkou pro uložení sankce za umožnění výkonu nelegální práce. Žalovaný tudíž na základě nesprávně zjištěného skutkového stavu zaujal i nesprávný právní závěr;
- 6) uložená pokuta je pro žalobce likvidační, neboť žalobce je nemajetný, má 3 děti (nar. 1993, 2003 a 2009), manželka je na mateřské dovolené a na děti pobírá pouze přídavky. Na nájemném zaplatí měsíčně 6.500 Kč. Jediným zdrojem obživy celé rodiny žalobce jsou příjmy z jeho podnikání.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. K žalobním bodům žalobce uvedl:

Ad 1) všechny případy umožnění výkonu nelegální práce vykazují některé shodné znaky, proto správní orgán používá shodné metody při kontrolách, formulářové otázky a uvedená rozhodnutí i shodně odůvodňuje. Rozhodnutí však není založeno jen na formulářích, nýbrž zejména na protokolu o výsledku kontroly;

Ad 2) žalobce nepodal proti protokolu o výsledku kontroly námitky, tudíž skutečnosti zaznamenané v protokolu mohly sloužit jako podklad pro zahájení správního řízení

o správním deliktu. Obsah protokolu byl však i nadále přezkoumáván, neboť ve věci proběhlo řádné dokazování listinami;

Ad 3) žalobce ve všech podáních v rámci správního řízení nenapadal skutková zjištění OIP, nýbrž pouze uváděl skutečnosti mající vliv na posouzení jeho majetkových poměrů a skutečnosti týkající se způsobu spolupráce s R. Š.;

Ad 4) žalovaný zcela dostal vyšetřovací zásadě, kterou však nelze vykládat tak, že by bylo vždy nezbytné provádět výsledky svědků. Správní orgán má dle § 52 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.“) povinnost provést důkazy potřebné ke zjištění stavu věci. V posuzované věci bylo provedeno dokazování mimo ústní jednání v souladu s § 51 odst. 2 s.ř., neboť OIP i žalovaný považovali provedení výsledku svědka za nadbytečné a ostatně ani žalobce provedení výsledku nenavrhoval;

Ad 5) s ohledem na absenci konkrétního ujednání o jaký druh pracovněprávního vztahu se mělo jednat, nelze než dospět k závěru, že ujednání žalobce a R. Š. jsou pouze ujednáními o podmínkách, za kterých bude nelegální práce vykonávána, a nelze toto ujednání podřazovat pod ústně uzavřený pracovněprávní vztah, jak žalobce naznačuje. I v případě nelegální práce musí logicky určité ujednání o místě výkonu, čase výkonu a druhu práce proběhnout, pouhé toto ujednání však nezakládá legální pracovněprávní vztah. Tento je založen pouze písemně uzavřenou pracovní smlouvou, dohodou o pracovní činnosti, nebo dohodou o provedení práce. Jelikož nebylo možné vymezit, o jaký druh pracovněprávního vztahu mezi žalobcem a R. Š. se mělo jednat, nebylo možné změnit právní kvalifikaci na správní delikt podle § 25 odst. 1 písm. b) zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění účinném do 30.4.2014;

Ad 6) pokuta byla uložena v minimální zákonné výši 250.000 Kč, přičemž výši spodní hranice zákonné sazby nepřísluší žalovanému hodnotit a nemá ani možnost diferencovat uvedenou výši dle jednotlivých regionů a sociální situace v nich.

Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)] napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).

Úvodní výtku žalobce, že správní orgán I. stupně při provádění kontroly dle § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, postupoval dle připraveného formuláře, soud považuje za neopodstatněnou. Lze plně souhlasit s žalovaným, že vykazují-li případy určitého druhu shodné skutkové okolnosti, je zcela na místě, pokud v rámci urychlení a racionalizace postupů využívají kontrolní orgány formulářových tiskopisů, které jsou vytvořeny zpravidla ústředními orgány pro daný věcný úsek státní správy v rámci jejich metodické činnosti. Zjistí-li orgán provádějící kontrolu všechny rozhodné skutečnosti pomocí předem připravených otázek, nelze mu vytýkat nedostatek kreativity, či snad spatřovat v postupu dle připraveného tiskopisu nezákonnost. Odůvodňují-li správní orgány dle zkušenosti žalobce (jeho zástupce) rozhodnutí ve věcech týkajících se nelegální práce obdobně, postupují zcela v souladu s § 2 odst. 4 s.ř., tj. tak, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly neodůvodněné rozdíly.

Současně však platí, že správní orgány při své činnosti nemohou postupovat šablonovitě a z toliko podobných skutkových okolností vyvozovat shodné závěry, aniž by přijaté řešení odpovídalo okolnostem daného případu (rovněž viz § 2 odst. 4 s.ř.). Při zjišťování skutkového stavu postupují správní orgány v souladu se zásadou materiální pravdy, vyjádřené v § 3 s.ř. tak, že *správní orgán postupuje tak, aby byl zjištěn stav*

věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2. Správní orgán tedy není povinen zjišťovat spolehlivě úplný stav věci (všechny skutečnosti, které by mohly s tímto případem souviset), ale postačí, pokud zjistí tolik informací, kolik jich potřebuje pro učinění daného procesního úkonu.

Z obsahu spisu a napadeného rozhodnutí vyplývá, že správní orgány obou stupňů vycházely toliko z podkladů opatřených v rámci kontroly.

Dokazováním v řízení navazujícím na státní kontrolu se již soudy rozhodující ve správním soudnictví opakovaně zabývaly. Dle judikatury Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) je protokol o kontrole v řízení o správním deliktu obecně důkazem přípustným, avšak při splnění dalších podmínek, a to zejména vypořádání se s výhradami účastníka ke kontrolním zjištěním (viz rozsudek NSS sp.zn. 4 As 21/2007), dále za podmínky, že tento protokol, je-li jediným důkazem, postačuje k prokázání těch skutečností, které jsou pro posouzení věci relevantní (viz rozsudek NSS sp. zn. 6 Ads 46/2013), a dále za předpokladu, že je řádně jako důkaz proveden (viz rozsudek NSS sp. zn. 4 Ads 177/2011).

K žalobcem namítnému pochybení OIP při provádění dokazování soud uvádí, že formální procesní podmínky pro provedení dokazování mimo ústní jednání byly v posuzované věci splněny. Z obsahu spisu vyplývá, že žalobce byl ve smyslu § 51 odst. 2 s.ř. o záměru správního orgánu provést důkazy listinami mimo ústní jednání včas vyrozuměn (viz vyrozumění o provádění důkazů dne 12.9.2013, doručené zástupkyni žalobce dne 26.8.2013), a dále byl o tomto úkonu dle § 18 odst. 1 s.ř. sepsán protokol. Tyto skutečnosti, stejně jako fakt, že se provádění dokazování nezúčastnil, ostatně žalobce ani nezpochybňuje.

Skutečnost, zda žalobce postupem dle § 41 zákona o inspekci práce požádal o přezkoumání protokolu, a následně podal proti výsledku přezkoumání námitky, je pro posouzení věci zcela nerozhodná. Uvedený postup totiž slouží zejména k nápravě dílčích nesprávností protokolace, tj. odstranění rozporů mezi faktickým stavem a stavem popsáním kontrolou v protokolu. Žalobce však nenamítá, že by v protokolu uvedená zjištění neodpovídala skutečnosti, např. že ve skutečnosti pí. Š. neobsluhovala zákazníky a vyskytovala se v prodejně toliko náhodou, že by se jednalo ze strany pí. Š. toliko o nezištnou přátelskou výpomoc, popř. že by on sám, či pí. Š. neuvedli to, co je zachyceno v úředních záznamech. Namítá, že skutečnosti uvedené v protokolu samy o sobě neodůvodňují skutkový závěr, k němuž správní orgány dospěly, tj. že by R. Š. vykonávala závislou práci mimo pracovněprávní vztah a že by žalobce v tomto smyslu umožnil výkon nelegální práce. Nevyužije-li však kontrolovaná osoba postupu dle § 41 zákona o inspekci práce, neznamená to, že by právní kvalifikaci zjištěných nedostatků učinila nespornou. Judikatura dovodila, že protokol o kontrole není důkazem neotřesitelným, ale že jeho závěry mohou být zpochybněny důkazy následně ve správním řízení provedenými nebo účastníkem řízení navrženými (srov. např. rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 7 A 59/99 nebo rozsudek NSS sp. zn. 4 As 21/2007). Správní orgán nemůže odmítnout takové důkazy provést například jen proto, že kontrolovaná osoba nepodala proti kontrolním zjištěním včas námitky a ponechala si svou procesní obranu až do samotného správního řízení (srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 6 A 82/93).

Zásadní relevanci přiznává soud námitkám žalobce v tom směru, že v posuzované věci samotný kontrolní protokol nepostačuje k prokázání těch skutečností, které jsou pro posouzení věci významné.

S ohledem na judikaturou dovozený závěr, že sankční řízení je trestním řízením ve smyslu čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (zákon č. 209/1992 Sb.), je to vždy správní orgán, kdo musí prokázat vinu obviněného mimo rozumnou pochybnost, veden při tom zásadou vyšetřovací charakteristickou pro řízení zahajovaná z moci úřední (§ 50 odst. 3 s.ř.). Viní-li tedy správní orgány žalobce ze spáchání správního deliktu umožnění výkonu nelegální práce dle § 140 odst. 1 písm. c) ZoZ, musí prokázat, že žalobce umožnil „nelegální práci“, jak ji pro potřeby ZoZ definuje § 5 písm. e) ZoZ, tj. v daném případě výkon závislé práce fyzickou osobou mimo pracovněprávní vztah.

Ohledně pojmu „závislá práce“ odkazuje zákon o zaměstnanosti na § 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“). Toto ustanovení definuje závislou práci v odstavci 1 následovně: *„Závislou prací je práce, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně.“* V odstavci 2 citovaného ustanovení pak zákon dodává: *„Závislá práce musí být vykonávána za mzdu, plat nebo odměnu za práci, na náklady a odpovědnost zaměstnavatele, v pracovní době na pracovišti zaměstnavatele, popřípadě na jiném dohodnutém místě.“*

Protokol o výsledku kontroly ze dne 8.10.2012, č.j. 16015/10.72/12/15.2. v daném případě zachycuje poměrně jednoznačně pozorování inspektora provádějícího kontrolu o povaze činnosti R. Š. v provozovně žalobce („při vstupu kontrolorů zajišťovala činnost provozovny, obsluhovala zákazníky, na dotaz inspektorů ukázala, kde jsou v prodejně uloženy obaly na mobil“). Z informací podaných samotnou R. Š. při kontrole dne 2.10.2012 pak vyplývá i naplnění dalších znaků závislé práce (R. Š. vykonávala práci, a to obsluhu prodejny a 1 x týdně vybalování zboží, již déle než měsíc, na základě pokynů žalobce, který jí úkoly přiděluje a kontroluje, má stanovenou pracovní dobu, přičemž tato se přizpůsobuje i množství zákazníků, a dále má s žalobcem sjednán způsob odměňování, tj. vyplácení odměny každý týden dle odpracovaných hodin).

Dále protokol o výsledku kontroly odkazuje na záznam o „Poskytnutí informací o zjišťovaných a souvisejících skutečnostech kontrolovanou osobou“, který soudu v rámci správního spisu nebyl předložen. Jelikož však žalobce ani v průběhu správního řízení ani v žalobě nezpochybňoval správnost zachycení obsahu svého sdělení, soud považuje za nesporné, že žalobce při kontrole ze dne 2.10.2012 uvedl, že s paní R. Š. nemá písemně uzavřenu pracovní smlouvu, dohodu o pracovní činnosti nebo dohodu o provedení práce, proto nemá nic uloženo na pracovišti, a že se domnívá, že u důchodkyně nemusí.

Lze tudíž akceptovat závěr, který žalovaný z protokolu o výsledku kontroly učinil, že R. Š. vykonávala pro žalobce v předmětném období práci, která naplňuje znaky práce závislé ve smyslu § 2 zákoníku práce tak, jak je vymezuje bohatá judikatura správních soudů, tj. vykonávala práci soustavně, osobně, dle pokynů žalobce a jeho jménem a ve vztahu podřízenosti k němu (viz zejména rozsudek NSS sp. zn. 6 Ads 46/2013, publikovaný pod č. 3027/2014 Sb. NSS). S žalovaným lze rovněž souhlasit v tom, že na závěru o výkonu závislé práce v uvedeném případě nemůže ničeho změnit ani (nadto důkazy nepodložené) tvrzení žalobce v odporu proti vydanému příkazu a v

odvolání, že prodejna byla otevřena teprve krátce, v zásadě „na zkoušku“, neboť se jedná o oblast s vysokým podílem sociálně slabých občanů, ani tvrzení, že žalobkyně pracovala toliko nárazově, jen když nebyl v prodejně přítomen sám žalobce. Tyto okolnosti nemají na zjištěnou existenci definičních znaků závislé práce žádný význam.

K odpovědnosti žalobce za správní delikt umožnění výkonu nelegální práce dle § 140 odst. 1 písm. c) ZoZ je však nezbytné rovněž dovodit, že předmětná závislá práce byla vykonávána mimo pracovněprávní vztah.

Skutečnost, že mezi žalobcem a R. Š. nedošlo ke vzniku pracovněprávního vztahu, vyplývá dle odůvodnění rozhodnutí OIP z vyjádření žalobce o tom, že *nemá písemně uzavřenu pracovní smlouvu, dohodu o pracovní činnosti nebo dohodu o provedení práce, proto nemá nic uloženo na pracovišti, a že se domnívá, že u důchodkyně nemusí*. Dále tuto skutečnost dovodil rovněž z odpovědi žalobkyně na dotaz kontrolora, zda vykonává práci na základě pracovní smlouvy, dohody o pracovní činnosti, dohody o provedení práce nebo jiné dohody, kdy žalobkyně uvedla, že *nic z uvedeného sepsáno nemá a dochází na základě domluvy*.

Žalovaný k uvedenému znaku toliko uvedl, že i když žalobce otevřel svou provozovnu toliko na zkoušku, bylo jeho povinností uzavřít s paní R. Š. minimálně dohodu o provedení práce.

Krajský soud zdůrazňuje, že nelze přehlížet, že žalobce byl v průběhu celého správního řízení pasivní, ke kontrolním zjištěním a závěrům se vyjádřil kuse, nečinil žádné důkazní návrhy a koncentroval svou procesní obranu zejména proti výši uložené pokuty. Přesto však ani procesní pasivita žalobce neopravňovala žalovaného za popsanych okolností k závěru, že postačí vycházet z kontrolního protokolu jako jediného důkazu o protiprávním jednání žalobce, neboť tento neposkytuje odpověď na otázku, zda pí. Š. i přes nespornou absenci písemně uzavřené smlouvy vykonávala pro žalobce práci mimo pracovněprávní vztah.

Podle § 3 zákoníku práce může být závislá práce vykonávána výlučně v základním pracovněprávním vztahu, není-li upravena zvláštními právními předpisy. Základními pracovněprávními vztahy jsou pracovní poměr a právní vztahy založené dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr.

Je pravdou, že v zájmu právní jistoty smluvních stran základních pracovněprávních vztahů se v pracovněprávních vztazích vyžaduje písemná forma právních jednání. Je tomu tak u pracovní smlouvy (§ 34 odst. 2), dohody o provedení práce i dohody o pracovní činnosti (§ 77 odst. 1). Pokud jde o důsledky nedodržení písemné formy, došlo v právní úpravě s účinností od 1.1.2012 s ohledem na novelu zákoníku práce, provedenou zákonem č. 365/2011 Sb. k zásadní změně. Podle právní úpravy účinné do 31.12.2011 nebyla s nedostatkem písemné formy spojena neplatnost pracovní smlouvy. Podle § 21 odst. 1 zákoníku práce ve znění platném do 31.12.2011 nebyl-li právní úkon učiněn ve formě, kterou zákoník práce vyžaduje, byl neplatný, jen bylo-li to v něm výslovně stanoveno, z čehož vyplývalo, že i pracovní smlouva sjednaná ústně či konkludentně (tj. jinak než výslovně, avšak způsobem nevzbuzujícím pochybnost o tom, co chtěli zaměstnanec i zaměstnavatel projevit) byla vždy platná a vzniknul na základě ní platný pracovní poměr. Pro pracovní smlouvu uzavřenou po 1.1.2012 naopak platí, že nebyla-li učiněna v písemné formě, je neplatná. S ohledem na ochrannou funkci pracovního práva vůči zaměstnancům a kvůli jejich sociální jistotě však zákoník práce současně obsahuje zvláštní úpravu, pokud se jedná o právní úkony,

jimiž se zakládá nebo se mění základní pracovněprávní vztah. Podle § 20 zákoníku práce nebyl-li právní úkon, jímž vzniká nebo se mění základní pracovněprávní vztah, učiněn ve formě, kterou vyžaduje zákon, je možné se neplatnosti dovolat, jen nebylo-li již započato s plněním. Z uvedeného vyplývá, že i když po 1.1.2012 nebyla při uzavírání pracovní smlouvy dodržena písemná forma (byla uzavřena ústně či konkludentně) jedná se o neplatnost relativní (nastane jen, pokud se jí někdo dovolá), které se navíc není možné dovolat, pokud již bylo započato s plněním, tj. např. začne-li již zaměstnanec vykonávat práci. Jinými slovy, jestliže zaměstnanec začne vykonávat práci i na základě pracovní smlouvy uzavřené po 1.1.2012 neplatné pro nedostatek formy, není již možné zpochybnit existenci pracovního poměru, který tato smlouva založila. Obdobný závěr dle názoru soudu platí též pro práce konané mimo pracovní poměr, avšak rovněž v pracovněprávním vztahu, založeném dohodami o provedení práce či o pracovní činnosti. V podrobnostech soud odkazuje na odbornou literaturu, konkrétně Bělina, M., Drápal, L. a kol.: Zákoník práce. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. 1610 s.

Pro posuzovanou věc z uvedeného právního rozboru vyplývá, že toliko z absence písemné formy právního úkonu, na jehož základě mělo ke vzniku pracovněprávního vztahu dojít, nelze dovodit, že předmětná závislá práce byla skutečně vykonávána mimo pracovněprávní vztah ve smyslu § 5 písm. e) ZoZ.

Ke správnému posouzení skutečnosti, zda mezi žalobcem a R. Š. existoval pracovněprávní vztah, bylo nezbytné zjistit, jaký byl obsah vůle projevené oběma zúčastněnými při sjednávání podmínek, za nichž bude R. Š. pro žalobce pracovat, tj. zda mezi nimi došlo k dohodě o podstatných náležitostech pracovní smlouvy, či některé z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. Za tímto účelem je však nezbytné v řízení o správním deliktu informačně vytěžit zejména žalobce, který se v zásadě k obsahu ujednání mezi ním a R. Š. konkrétně nevyjádřil.

Krajský soud proto shrnuje, že protokol o výsledku kontroly samotný je k prokázání skutku, tj. umožnění výkonu závislé práce mimo pracovněprávní vztah, nedostačující. Žalobce i R. Š. v rámci prováděné kontroly zjevně akcentovali toliko skutečnost, že nemají spolu „nic uzavřeno písemně“, nikoli že by jejich shodně projevená vůle nesměřovala ke vzniku pracovněprávního vztahu. Shora připomínaná zásada materiální pravdy vyjádřená v § 3 s.ř. je dále konkretizována v § 50 a násl. s.ř., který je věnován podkladům pro vydání rozhodnutí. Z § 50 odst. 3 s.ř. vyplývá, že má-li být v řízení uložena povinnost, je správní orgán povinen i bez návrhu zjišťovat všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i neprospěch toho, komu má být povinnost uložena. Správní orgány tudíž budou povinny provést výslech žalobce, popř. opakovaně též R. Š.

Teprve po řádném zjištění, jaký byl obsah ústních ujednání mezi žalobcem a R. Š., může správní orgán rozlišit, zda jednání žalobce naplnilo skutkovou podstatu správního deliktu umožnění výkonu nelegální práce podle § 140 odst. 1 písm. c) ZoZ, nebo správního deliktu neuzavření pracovní smlouvy, dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti v písemné formě podle § 25 odst. 1 písm. b) zákona o inspekci práce, za něž dle § 25 odst. 2 písm. b) zákona o inspekci práce rovněž žalobci hrozí pokuta až do výše 10 mil. Kč.

Dalším důvodem pro zrušení rozhodnutí je nálezný Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 52/13, kterým byl zrušen § 140 odst. 4 písm. f) ZoZ ve slovech „nejméně však ve výši 250 000 Kč“. Na základě tohoto nálezu by totiž připadalo v úvahu i uložení nižší pokuty

než 250 000 Kč. Logicky však – protože k vydání citovaného nálezu Ústavního soudu došlo až v průběhu řízení před soudem – žalobou napadené správní rozhodnutí neobsahuje odůvodnění toho, proč byla zvolena pokuta ve výši 250 000 Kč, s výjimkou konstatování, že jde o pokutu na samé spodní hranici (tehdy platného) zákonného rozmezí. Nelze samozřejmě oprávněně tento nedostatek žalovanému vzhledem k okolnostem vytýkat. Zároveň však ale nemůže rozhodnutí z tohoto hlediska obstát. Naopak, důsledky zrušujícího nálezu Ústavního soudu je nutno uplatnit ve všech probíhajících řízeních před orgány veřejné moci bez ohledu na to, v jaké procesní fázi se nacházejí (srov. rozsudek NSS ze dne 2. 12. 2014, č. j. 6 Ads 80/2013-41). Bude tedy na správních orgánech, aby se znovu zabývaly stanovením výše pokuty s ohledem na konkrétní okolnosti.

Z výše uvedených důvodů krajský soud zrušil napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s, neboť skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisech. Současně krajský soud vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). Při novém projednání věci je žalovaný vázán právním názorem soudu (ust. § 78 odst. 5 s.ř.s.).

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. tak, že v řízení procesně úspěšný žalobce má právo vůči žalovanému na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce ve výši 12.228 Kč tvoří: 1) zaplacený soudní poplatek ve výši 4.000 Kč a 2) náklady za zastupování žalobce advokátem, stanovené dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“) jako odměna za zastupování ve výši 6.200 Kč za 2 provedené úkony právní služby dle § 11 odst. 1 písm. a) a d) AT, tj. převzetí zastoupení a sepis žaloby (odměna za 1 úkon právní služby ve výši 3.100 Kč byla stanovena dle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 AT), a dále náhrada hotových výdajů za provedené úkony ve výši 600 Kč, tj. 2 x 300 Kč dle § 13 odst. 3 AT, to vše zvýšené o DPH z odměny a náhrad ve výši 1.428 Kč (tj. 21 % z částky 6.800 Kč), neboť zástupce žalobce je plátcem uvedené daně. Vzhledem k odlišné úpravě s.ř.s. a o.s.ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s.ř.s., § 159, § 160 odst. 1 o.s.ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku. Místo plnění určil soud dle § 149 o.s.ř.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je **m o ž n o** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

V Olomouci dne 17. června 2015

Za správnost vyhotovení:
Ing. Petra Rýparová

Mgr. Jiří Gottwald v. r.
předseda senátu